

	Nybyggeri	Ombygning	Prioritering i øvrigt	I alt
	pet.	pet.	pet.	pet.
1962-63	71,2	14,3	14,5	100,0
1963-64	68,9	15,2	15,9	100,0
1964-65	70,2	14,4	15,4	100,0
1965-66	82,3	9,9	7,8	100,0
1966-67	81,1	9,9	9,0	100,0
1967-68	83,1	8,0	8,9	100,0
1968-69	82,0	10,8	7,2	100,0
2.-4. kv. 1969	78,3	13,2	8,5	100,0

Det fremgår heraf, at udlån til ombygning og under „Prioritering i øvrigt“ viste et fald i 1965-66 i forbindelse med aftalerne mellem Nationalbanken og de obligationsudstedende institutter som følge af, at der ved disse aftaler blev givet nybyggeriet en fortrinsstilling. Tabellen afspejler også det forhold, at långivning til ombygninger blev frigivet i løbet af 1968, medens tilbudsgivningen svarende til „Prioritering i øvrigt“, d. v. s. tillægslån og lån i sommerhuse m. v., forblev under kvotering.

Det understreges, at ovenstående oplysning alene vedrører kreditforeningernes og hypotekforeningernes udlånsvirksomhed, medens den følgende gennemgang af virkningerne af obligationsrationeringen tillige omfatter reallånefondene og Kommunekreditforeningen.

B. Virkningerne af obligationsrationeringen.

4. Den 1. juni 1965 forelagde regeringen i Folketinget lovforslag om en midlertidig regulering af obligationsudstedelsen. Da det under udvalgsbehandlingen blev klart, at de obligationsudstedende institutter foretrak en frivillig aftale, besluttede regeringen med tilslutning fra folketingsudvalget at stille behandlingen af lovforslaget i bero for at give mulighed for opnåelse af aftaler mellem Nationalbanken og institutterne. Sådanne aftaler blev indgået den 14. juni 1965, og regeringen besluttede herefter at lade den videre behandling af lovforslaget bortfalde. Ved aftalerne fastsattes i form af kvoter rammer for institutternes afgivelse af tilbud om lån i forhold til deres udlån i basisperioden — som hovedregel perioden 1. april 1964 til 31. marts 1965.

Kvoterne blev oprindelig fastsat til 110

pet. for lån til nyt boligbyggeri, 90 pet. for lån til landbrug og 75 pet. for lån til andre formål.

Kvoterne blev i de følgende år forhøjet gentagne gange, jfr. vedlagte tabel 2.

I april/maj 1968 påbegyndtes en afvikling af rationeringsordningen, idet långivningen til nyt almenyttigt boligbyggeri med statsgaranti, til investeringer i industribyggeri samt til finansiering af etablering og investeringer i landbruget blev frigivet. Med virkning fra 1. september blev rationeringen ophævet for næsten alle øvrige kategorier og omfattede herefter for realkreditinstitutternes vedkommende stort set gældsafsløsningslån m. v. inden for landbruget, tillægslån i andre ejendomme, herunder lån i forbindelse med omprioriteringer, samt lån i sommerhuse. Endvidere forblev en væsentlig del af Kommunekreditforeningens udlån under kvotering.

Da realkreditinstitutternes udlån til kommuner i slutningen af 1968 og begyndelsen af 1969 viste en meget kraftig stigning, aftaltes det med virkning fra 1. april 1969 at geninddrage visse kommunale låneformål under obligationsbegrænsningen. Samtidig aftaltes det, at realkreditinstitutterne indtil videre skulle opføre med at give nye tilbud på forhåndslån.

5. Til belysning af obligationsrationeringens betydning for obligationsudstedelsen har man i vedlagte tabel 2 sammenstillet udviklingen i de aftalte kvoter med institutternes tilbudsgivning og obligationsudstedelse.

Det fremgår af tabellen, at obligationsudstedelsen var i kraftig stigning frem til midten af 1965, og da den med institutterne aftalte rationering vedrørte afgivelse af nye tilbud på lån, hvorimod tidligere afgivne